

DOLAR		EURO		€/₺	REPO	BORSA	ALTIN	PETROL	
TCMB-Sang (Dn)	SerbestPiyasa (Dn)	TCMB-Sang (Dn)	SerbestPiyasa (Dn)	Piçete (Dn)	Gevelik (Dn)	BIST 100	İAB-Dolar/Ons (Dn)	TL/Gross (Dn)	Brent/west (Dn)
77.334 (77333)	77.260 (77300)	9.1866 (9.2002)	9.1630 (9.2010)	1.1879 (1.1866)	14.75 (14.75)	1294.72 (-6.278)	1879.00 (1887.00)	468.04 (471.99)	44.47 (43.52)

PANDEMİ
BM'den
G20'ye
çağrı: Aşı
ve tedavide
28 milyar dolar
açığı kapatın

10

Kurucusu / NEZİH DEMİRKENT

EKONOMİ POLİTİKA

DÜNYA

19 Kasım 2020 - Perşembe

TCMB
Gözler faiz kararında
İhalede faiz, yüzde 15'in üzerine çıktı **17**

COVID-19
Türkiye'nin aşı maliyeti 8 milyar doları aşabilir
TTT Global/Arslan: Aşının dünyaya dağıtımı için 16 bin jumbo jet gerekiyor **20**

'Yatırımcımızı yüksek faize ezdirmemeliyiz'

TOBB'un düzenlediği "Türkiye Ekonomi Şurası"nda konuşan Erdoğan, yüksek faiz konusunda "dikkatli" olunacağını söyledi

Cumhurbaşkanı Erdoğan, yüksek faiz beklentisi oluşan Para Politikası Kurulu toplantısına saatler kala, faiz konusunda "dikkatli olunacağı" mesajını verdi. Ekonomi Şurası'nda iş insanlarına hitap eden Erdoğan, yüksek faize yatırım ve üretim yapılamayacağını, istihdam üretilemeyeceğini ve ihracata ciddi adımlar atılmayacağını ifade ederek, "Öyleyse bizim bu noktada çok daha dikkatli olmamız lazım ve yüksek faize yatırımımızı ezdirmememiz gerekiyor" dedi. Erdoğan'ın geçen hafta ekonomi politikalarında strateji değişikliğine gidileceği ve "Türkiye'nin yabancı yatırımcı nezdinde riski az, kazancı artırılmaya çalışılacağına" işaret ederek, "Fiyatların ve kurun devamı artışı bir ortam, iş yapma ortamı yaratılmaktadır, üretim ve yatırım kararları olumsuz etkilenmektedir" dedi.

"BELİRSİZLİK AZALTILMALI"

Şuramın açılışında konuşan TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, yatırım, üretim ve istihdamın artmasında ön koşulun "istikrar, güven ve geleceğe dair belirsizliklerin azaltılması" olduğunu ifade ederek, "Fiyatların ve kurun devamı artışı bir ortam, iş yapma ortamı yaratılmaktadır, üretim ve yatırım kararları olumsuz etkilenmektedir" dedi.

► ODALAR NE İSTEDİ? **03**

DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMIN ÖNEMLİ KALEMİ OLDU

Konuttan 15 yılda 52 milyar \$ geldi

Mükabiliyetin kaldırılması ve TL'deki değer kaybıyla yabancıya konut satışında artış yaşanırken, buradan elde edilen döviz gelirleri de uluslararası doğrudan yatırım girişlerinde ve cari açığın finansmanında en istikrarlı kaleme oldu. Son yıllarda 4 milyar dolar seviyelerinde seyreden yurt dışı yerleşiklerin gayrimenkul alımları, bu yıl ilk dokuz aylık dönemde 2 milyar 938 milyon dolara ulaştı. Yabancıların gayrimenkul alımlarının toplamı da 2006'dan bu yana 50 milyar dolar sınırını aşarak 51 milyar 601 milyon dolar düzeyine yükseldi. **MEHMET KAYA, 04**

AROLAT' TAN

Yabancı sermaye yatırımları geliyor. Tevdiyi yatırımlar bölge için arazi eğitilmiş alımlar yerine, arıyor. Özellikle doğrudan yabancı sermaye alanında yeni düzenlemeleri gerekli olduğu çok açık. Uzman, siyasi yönetim bu tabloya aynı merteleden bakar. **03**

VAHAP MUNYAR
Türkiye'de 18 milyon kişi Khan Academy'de 200 milyon ders gördü **02**

ALAATTIN AKTAŞ
Geldi çatı 19 Kasım! **04**

ŞEREF ÖĞÜZ
Uydu gündem farklı, uyduruk gündem farklı **05**

RÜŞTÜ BOZKURT
Lider ve beyin takımlarından "mucize" beklentileri **07**

SERVET YILDIRIM
İtibar, rezerv ve istikrar arayan Merkez Bankası'nın zor kararı **07**

ZEYNEP GÜRCANLI
Azerbaycan tezkeresi ve hukuk-yönetim ilişkisi **10**

MEVCUT KAPASİTELER YETMEDİ

AB, iki tersaneyi daha söküm listesine ekledi

Salgın yolu ve yük talebini baskılamasıyla birlikte gemi sökümü de hızlandı. Başta kruvaziyerler olmak üzere gemilerini birer birer hurdaya gönderen AB ülkeleri, artan ihtiyacı karşılamak için Türkiye'nin gemi söküm merkezi Alağa'daki iki tersaneyi daha "onaylı tesis" listesine ekledi. Leyal, Leyal Demtaş, İşkisan, Sök Denizcilik, Ege Çelik ve Öge Gemi'den sonra Avşar ile Şişmeçler de AB bayraklı gemileri geri dönüşüme alabilecek. Böylece, listeye giren 8 tersanenin toplam kapasitesi 500 bin tona ulaştı. Yıllık olarak hurdaya ayrılan AB bayraklı gemi tonajı yaklaşık 2 milyon ton. Alağa'daki diğer tesislerin onay süreci de devam ediyor. Aralık 2018'den bu yana Avrupa gemiler sadece Avrupa Komisyonu Onaylı Gemi Geri Dönüşüm Listesi'ne giren tesislerde söküme gidebiliyor. **AYSEL YÜCEL 19**

BORUSAN/MEHMET ACARLA

Rüzgarda kapasitemiz bilinenin iki katı

Borusan EnBW Enerji Genel Müdürü Mehmet Acarla, Türkiye'nin rüzgar enerjisi potansiyelinin bilinenin çok daha yüksek olduğunu söyledi. Potansiyelle ilişkin yeni bir hesaplamaya gidilmesini öneren Acarla, "Bir zamanlar 48 bin MW olarak hesaplanmıştır. Teknolojinin gelişmesiyle Türkiye'nin kararsız rüzgar enerjisi santrali potansiyelinin 100 bin MW'ye ulaşacağını düşünüyorum" dedi. **MEHMET KARA, 25**

100 LİRAYA ULAŞAN KUZU CİĞERİ ET FİYATLARINI GERİDE BIRAKTI

Ciğeri çok para ediyor

Başlıklarını sistemini güçlendirdiği ve bu yıl COVID-19 hastalığına karşı koruyuculuğu bulunduğu inanılan sakatatta, taleple birlikte fiyat artışı da hızlandı. Sakatat fiyatları yılın başından bu yana yüzde 20 civarında zamlanırken, en yüksek artış ciğeri fiyatlarında gerçekleşti. Kuzu ciğeri kilogram fiyatı yüzde 100'e yakın artışla 100 liraya çıktı. Esnaf Odası başkanına göre artan talebin yanı sıra, kesimin azalması ve karkas olarak ithal edilen kuzu etinin sakatatı içermemesi de fiyat artışında etkili oldu. İstanbul Sakatatçılar Esnaf Odası Başkanı Fevzi Ulucuevci, sakatat ithalatının yüksek fiyat artışlarını düşünebileceğini söyledi. **YENER KARADENİZ 21**

ARJANTİN, COVID-19'A ÖZEL "ROBIN HOOD" VERGİSİNE HAZIRLANIYOR

Salgının 35 binden fazla can aldığı Arjantin'de hükümet, COVID-19'dan etkilenen ailelere yardım amacıyla yüksek gelirli kişilerden "servet vergisi" olarak 300 milyar peso (3,75 milyar dolar) kaynak toplamayı planlıyor. Arjantin Kongresi'nin alt meclisinde salı günü tartışılmaya başlanan tasan, 2,5 milyon doları üzerinde serveti bulunan yaklaşık 12 bin bireyden yüzde 2 sabit vergi alınmasını öngörüyor. Tasanda servet yükseldikçe vergi oranının da yükseltileceği de öneriliyor. Vergi yoluyla toplanan fonun, sağlık ekipmanı alımı, refah teşviklerinin finansmanı ve istihdamın artırılması amacıyla KOBİ kredilerine kullanılacağı belirtiliyor. Yasanın kabul edilmesi için alt meclisten geçtikten sonra, Arjantin Senatosu'nda da onaylanması gerekiyor. **11**

KOBİ kredileri, yılbaşından bu yana yüzde 41.7 büyüdü

Bankalar, salgında kredi desteklerini artırdı

Özel bölüm sayfa 11-13'te

BERDAN
CİVATA & SÖMÜN
BAĞLANTI
Elemanlarında Çözüm Ortacağınız

www.berdancivata.com - info@berdancivata.com - TARSUS

BORUSAN/MEHMET ACARLA

Rüzgarda kapasitemiz bilinenin iki katı

Borusan EnBW Enerji Genel Müdürü Mehmet Acarla, Türkiye'nin rüzgar enerjisi potansiyelinin bilinenenden çok daha yüksek olduğunu söyledi. Potansiyele ilişkin yeni bir hesaplamaya gidilmesini öneren Acarla, "Bir zamanlar 48 bin MW olarak hesaplanmıştı. Teknolojinin güncellenmesiyle Türkiye'nin karasal rüzgar enerji santrali potansiyelinin 100 bin MW'ye ulaşacağını düşünüyorum" dedi.

MEHMET KARA /25

BORUSAN ENBW GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ACARLA YENİ TEKNOLOJİLER İŞİĞİNDA POTANSİYELİN YENİDEN HESAPLANMASINI ÖNERDİ

Rüzgar kapasitemiz bilinenin iki katı

MEHMET KARA

Borusan EnBW Enerji Genel Müdürü Mehmet Acarla, enerji sektörünün pandemi şartlarında enerji sektörü çok iyi sınınav verdiğini belirtti. Türkiye'de Ocak-Şubat döneminde 50 dolara kadar yükselen megavatsaat (MWh) başına elektrik fiyatlarının tüm dünyada talebin daralması ve birincil kaynakların fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle 30 dolara kadar gerilediğini hatırlatan Acarla, "Temmuz 2020'den itibaren enteresan bir trend görüyoruz. O tarihten bugüne elektrik talebi geçen yılın aynı dönemlerine kıyasla kesintisiz olarak hep artışı gösterdi" dedi.

ENERJİDE TEŞVİKSİZ BİR SİSTEM MÜMKÜN

Borusan EnBW Enerji Genel Müdürü Mehmet Acarla, elektrik yatırımlarında teşviksiz bir model yok mu sonuna su karşılığı verdi: "Fiyatların maliyet bazında oluştuğu, öngörülebilir bir elektrik piyasası varsa teşviklere ihtiyaç kalmaz. Siz üç yıl sonrasının elektrikliğini bugün alıp satabiliyorsanız, öngörülebilirlik var demektir. Bu olduğu zaman aslında teşviklere de ihtiyaç kalmıyor. Çünkü siz uzun vadeli tedarik anlaşmaları yapılabiliyorsunuz. ABD ve Avrupa'nın başını çektiği bazı ülkelerde rüzgar ve güneş tesisleri 5-10 yıllık üretimlerini belli bir fiyattan ikili anlaşmayla satabiliyor. Karbon ayak izini düşürmek isteyen uluslararası firmalar bu ikili anlaşmaları aynı zamanda elektrik enerjisi maliyetlerini de öngörülebilir bir şekilde sabitleme imkanı buluyor."

BORUSAN ENBW YENİ YILDA EN BÜYÜK RÜZGAR YATIRIMCISI OLACAK

► Genel Müdür Mehmet Acarla, Borusan EnBW'nin 28 MW kurulu güçteki Kiyıköy Rüzgar Enerji Santrali'ni 100 MWe çıkararak yatırımını ile Çanakkale Çan ve Merkez arasındaki 138 MW'lık yeni (Saros RES) yatırımını devam ettiriyor. Kiyıköy RES'in yıl sonunda, Saros RES'in de 2021'in ilk haftalarında tamamen devreye alınacağını anlatan Acarla "Bu iki yatırım devreye girince toplam 725 MW kurulu gücümüzle Türkiye'nin önemli bir yenilenebilir enerji yatırımcısı, aynı zamanda 670 MW ile en büyük RES yatırımcısı haline geleceğiz" diye konuştu.

Fiyat düşüşü gaz santrallerini zorluyor
Mehmet Acarla, talep artışına talep artışına bağlı olarak elektrik fiyatlarında yükseliş beklense de geçen yılın Ekim ayından da 50.5 dolar seviyesinde bulunan ortalama elektrik fiyatının Ekim 2020 itibarıyla 40.5 dolara gerilediğini doğal gaz fiyatlarındaki düşüşe bağladı. Acarla, bu düşüşün nedeni kâr marjları gerileyen, özellikle herhangi bir teşvik almayan santrallerin zorlandığını anlattı.

Yeşil Mutabakat ve enerji yatırımları

Türkiye'nin pandemi nedeniyle yeni yatırımlarda aksama yaşanabileceği bir yılın geçeceğine işaret eden Acarla "Bugün dışında 2021 sonunda Türkiye'de yine gündemin ilk sırasını yenilenebilir enerji alacaktır. Burada en önemli faktör

AB'nin Yeşil Mutabakat anlaşması. Türkiye'nin AB ülkelerine ihracatta gümrüğe çeşitli kısıtlamalar ya da ilave maliyetlerle karşılaşması riski çok yüksek. AB ülkelerini ilk kez bu kadar birlik içinde hareket ederken görüyoruz" dedi.

Emisyon ticareti önem kazanacak

Türkiye'de emisyon ticaretinin giderek daha çok önem kazanacağını anlatan Borusan EnBW Genel Müdürü Acarla şöyle dedi: "Yenilenebilir enerji kullanımını belgeleyen YEK-G sertifikası çıkacak ve bunların ticareti yapılabildiği hale gelecektir. Türkiye'de de karbon salınımı azaltıcı bir altyapı hazırlıkları çok ilerlemiş durumda. YEK açısından baktığımızda hakikaten bir yandan karbon düzenlemeleri bir yandan YEKDEM ve yeni teşviklerle

yeniyatırım ortamı konularında çalışmalar sürüyor. Özellikle YEKDEM alanında Haziran 2021'e kadar bir gelişme göreceğimizi düşünüyoruz."

Yatırımcı yeni destek modelini bekler

Mehmet Acarla, yenilenebilir enerji yatırımlarının belli fiyattan alınmaması sunan YEKDEM'in yerine ne geleceğini görmek isteyeceğini, görene kadar yatırımına başlamayacağını söyledi. Bu yüzden teşvik düzenlemesinin bir an önce çıkmasını gerektiğini vurgulayan Acarla şöyle devam etti:

"Sektör, sabit alım fiyatını düşürülmemesine karşı değil ancak döviz bazında olmasında ısrarcı. Hükümet TL bazında destekle kararlı. Aşma bakarsanız bu da sorun yaratmaz. Yeter ki TL'nin eskalası

yonu doğru yapulsun. Çünkü dolar kurunun 5.8'den kısa sürede nerelere gelebileceğini görüyoruz" ifadelerini kullandı.

Yenilenebilirde yatırım maliyetleri düştü

Yenilenebilir enerjide birim başına yatırım maliyetlerinin gerilediğini ifade eden Acarla "10 yıl önce yüzde 30 verimlilikle çalışan bir tesisi MW başına 2 milyon dolara mal ederken bugün aynı yerinde yüzde 50 verimlilikle çalışan bir tesisi MW başına 1 milyon dolara kurabiliyorsunuz. Bu, ekipman maliyetlerinin düşüşüyle sağlandı" dedi.

"Finansman bulacak kadar teşvik hep lazım"

Yenilenebilir kaynaklara yatırım yapılması gerekiyorsa düşük de olsa bir teşvik

vik olması gerektiğini vurgulayan Acarla "Çünkü başka türlü finanse etmeniz, kaynak bulmanız mümkün değil. Finansman bulunmasını sağlayabileceğiniz ölçüde bir teşvik her zaman lazım. Bu için bir taraftan ikinci önemli nokta da elbette bu teşvikin tüketici üzerinde nasıl bir yük getireceğidir" diye konuştu.

Deniz üstü RES'ler önceliğimiz değil

Mehmet Acarla, deniz üstü rüzgar santrali potansiyeli de olduğunu belirterek "Ancak Türkiye öncelikle hem işletme, hem de yatırım maliyetleri çok daha düşük olan karasal rüzgar santrali imkanlarını değerlendirilmeli" dedi. Mevcut teknolojiler açısından, Türkiye denizlerindeki rüzgar santraline elverişli alanların kısıtlı olduğunu kaydeden Acarla "O nedenle yeni teknolojilerin gelişmesini beklemek gerekiyor" ifadesini kullandı.

"RES potansiyelimiz çok daha yüksek

Türkiye'nin rüzgar enerjisi potansiyelinin bilinenin çok daha yüksek olduğunu belirten Mehmet Acarla, "Aslında Türkiye'nin karasal rüzgar potansiyeli çok yüksek. Bir zamanlar 48 bin MW idi ama teknoloji gelişmelerle birlikte alınarak bulunan yeniden hesaplanmasında fayda var. Ben teknolojinin güncellenmesiyle Türkiye'nin karasal rüzgar enerjisi santrali potansiyelinin 100 bin MW'ye ulaşacağını düşünüyorum. Benzeri bir durum güneş enerjisi potansiyeli için de söz konusu, orada da güncelleme yapılabilir" dedi.